

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

תענית כא-א

עניין: אילפא ורבי יוחנן

פרשת וישב בראשית לו

הַלְזָה בָּא: כ וְעַתָּה | לָכוּ וְנִהְרְגוּהוּ
 וְנִשְׁלַחְתֶּהוּ בְּאֶחָד הַבְּרוֹת וְאֶמְרָנוּ
 חַיָּה רָעָה אֶכְלֶתְהוּ וְנִרְאָה מֵהֵיְהִיו חֲלֻמֹתָיו:
 כ א וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיִּצְלָהוּ מִיָּדָם
 וַיֹּאמֶר לֹא נִכְנְנוּ נַפְשׁ: כב וַיֹּאמֶר

רש"י בראשית לו

י אליו: (כ) ונראה מה יהיו חלמותיו. אמר רבי יצחק מקרא זה אמר דרשני רוח הקדש אומרת כן הם אומרים נהרגו והכתוב מסיים ונראה מה יהיו חלומותיו נראה דבר מי יקום או שלכם או שלי וא"ל שיאמרו הם ונראה מה יהיו חלומותיו שמכיון שיהרגוהו בטלו חלומותיו: (כא) לא נכנו נפש מכת נפש כ זו היא

פנים יפות פרשת וישב

שהחלומות שוא דיברו, וזה שאמרו ונראה מה יהיו חלומותיו, והנה רש"י ז"ל פירש שבת קול אמר ונראה מה יהיו חלומותיו, ושמעתי מאא"ז ז"ל דהיינו דכתיב בתר הכי וישמע ראובן ויצילהו מידם, ע"ד שאחז"ל גבי אילפא ור' יוחנן בתענית דף כ"א ר' יוחנן שמע ואילפא לא שמע, אמר ליה ר' יוחנן לאילפא שמע מר מידי, אמר ליה לא, אמר מדשמעי אנא ואילפא לא שמע ש"מ לדידי קיימא שעתא, י"ל דראובן שמע זה הבת קול והם לא שמעו לכך אמר ראובן דש"מ שעליו להצילו לכך ויצילהו מידם:

שם משמואל פרשת וישב תרע"א

ונראה דלפי גדלות השבטים הי' ראובן יודע שפיר דאחר שהם אומרים לכו ונהרגוהו בטח כך הוא מן השמים. כדרך מאה"כ (ש"ב ט"ז) כי ה' אמר לו קלל. וכענין דברי המדרש (פ"ד) למה תתענו ד' מדרכיך כשרצית נתת בלבם לאהוב וכשרצית נתת בלבם לשנוא. ולכן הי' ראובן מסופק אם רשאי הוא להצילו, אחר שראה שרצון ה' הוא כן, ואינם רשאים לעמוד נגד רצונו ית"ש. וזה שהצילו, הוא כפימ"ש הר"מ ז"ל מטיקטין [הובא בס' פנים יפות] וישמע ראובן הבת קול שאמר ונראה מה יהיו חלומותיו, ולכן אמר אחר שהוא שמע והם אינם שומעים ש"מ שעליו להצילו. כדרך שאמרו חז"ל (תענית כ"א). גבי אילפא ור' יוחנן ר"י שמע אילפא לא שמע אמר ר"י מדשמעי אנא ואילפא לא שמע ש"מ לדידי קיימא לי שעתא, לכך ויצילהו מידם.

פרי צדיק ואתחנן אות ח'

יש לכון דברינו בנח (סמנים כ"א). צר יוחנן ואילפא שר' יוחנן שמע ממלאכי השרת ספי' רוצה להשליך הכותל עליהם מפני שהם מרחין חיי עולם ועוסקים בחיי עולם רק דאיכא חד מינייהו דקיימא לי' שעתא ואילפא לא שמע א"ר יוחנן ש"מ לדידי קיימא שעתא וחזר מפני שבהם הרגיש שנספו נסקדסה מסולדסה להקדיש עמותיו לדים שלא לטסוק כלום בחיי עולם וכן הי' האמס עכוא היס הסוכר דלמס ביה"כ ולחוסו לי' ואלחיס וקרא עליו בשרס אלדך בטמן ידעסדך (יומא פ"ב) ולכן מבר כל אשר

